

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

ปัจจุบันเทคโนโลยีจะเป็นสิ่งจำเป็นในชีวิตประจำวันของโลกไปแล้วและด้วยความสะดวกสบายนี้เอง จึงทำให้บริษัทผู้ผลิตสินค้าต่างหากกลยุทธ์ผลิตสินค้าเพื่อตอบสนองความต้องการออกมาให้เห็นกันอย่างต่อเนื่อง แต่สิ่งไหนที่เอื้ออำนวยความสะดวกสบายให้กับเรามาก สิ่งนั้นก็ย่อมจะมีพิษภัยตามมาด้วยเช่นกัน เช่น โทรศัพท์มือถือซึ่งในต่างประเทศมีรายงานทางผลวิทยาศาสตร์และการวิจัย ออกมาอย่างต่อเนื่อง เกี่ยวกับอันตรายจากการใช้โทรศัพท์มือถือ เนื่องจากโทรศัพท์มือถือสามารถแผ่รังสีคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าออกมาได้ และเป็นรังสีชนิดเดียวกับเตาไมโครเวฟซึ่งเป็นคลื่นความร้อนทำลายเซลล์ดีหลายชนิดเพียงแต่มีปริมาณรังสีที่น้อยกว่าเตาไมโครเวฟเท่านั้น ผลการศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกาพบว่ารังสีไมโครเวฟสามารถทำลายเซลล์ประสาทและเซลล์ตัวอ่อนที่อยู่ในครรภ์มารดาทำให้เป็นโรคต่อกระดูก เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเคมีของโลหิต และยังเป็นสาเหตุของการทำลายระบบภูมิคุ้มกันในร่างกายของมนุษย์ทำให้เกิดเนื้องอกในสมอง หน่วยงานวิจัยเทคโนโลยีของโทรศัพท์ไร้สาย หรือ WTR (Wireless Telenology Research) ได้ทำการศึกษาผลข้างเคียงจากการใช้โทรศัพท์มือถือมานานร่วม 7 ปี ก่อนจะมีรายงานสรุปผลออกมาสู่สาธารณชนว่ารังสีไมโครเวฟที่แพร่ออกมาจากเครื่องโทรศัพท์มือถือนั้นมีฤทธิ์ทำลายสารพันธุกรรมในเม็ดเลือดแต่สิ่งที่น่ากลัวไม่ใช่ระดับความถี่ของรังสีไมโครเวฟ แต่เป็นช่วงระยะเวลาของการใช้งาน ดังนั้น ผู้ที่ใช้โทรศัพท์มือถือต่อเนื่องนานๆ มีโอกาสเสี่ยงสูงมากที่จะเป็นโรคนีื้องอกในสมองชนิดหนึ่ง เรียกกันว่าทางแพทย์ว่า “Neuroepithelial Tumors” และ ดร. เล็นนาร์ท ฮาร์เซลล์ผู้เชี่ยวชาญด้านโรคมะเร็งจากสวีเดน กล่าวว่า มีข้อบ่งชี้ทางชีววิทยาว่ารังสีไมโครเวฟจากโทรศัพท์มือถือมีความเสี่ยงต่อการเกิดเนื้องอกในสมองสูงถึง 2.5 เท่า

จากปัจจุบันเทคโนโลยีก้าวหน้าอย่างรวดเร็วนี้ ใ้ว่าจะอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้ในขณะเดียวกัน มันยังก่อให้เกิดความวิตกกังวลแก่ผู้ใช้สินค้าเหล่านี้ด้วยเพราะความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วนี้เองที่ทำให้การศึกษาวิจัย เกี่ยวกับอันตรายหรือผลกระทบของสินค้าขายตรง แต่

ผลกระทบทางด้านลบของสินค้าขายตรงก็ยังไม่กระจ่างชัดนัก ซึ่งพอจะสรุปปัญหาเกี่ยวกับสินค้าขายตรงในปัจจุบัน ได้แก่

อันตรายต่อสุขภาพของผู้ใช้ ปัญหาสุขภาพจากสินค้าขายตรงประเภทโทรศัพท์มือถือที่ผู้ใช้วิตกมากได้แก่ อาการปวดศีรษะนอกจากนั้นผู้ใช้อย่างหนักเกรงว่า การใช้โทรศัพท์มือถือมากอาจก่อให้เกิดอาการเหนื่อยล้า ความจำไม่ดี ภูมิคุ้มกันต่ำ ตลอดจนอาจถึงเป็นมะเร็ง สำหรับสาเหตุนี้ ย้อนไปยุคหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ซึ่งสมัยนั้นวิศวกรด้านอุปกรณ์เรดาร์ค้นพบโดยบังเอิญว่า คลื่นเรดาร์สามารถทำให้ซ็อกโกแลตในกระเป๋าของตนละลายได้ จึงได้คิดดัดแปลงนำเอาคลื่นเรดาร์นั้นมาใช้ประโยชน์ ในการประดิษฐ์เป็นเตอบซึ่งใช้คลื่นเรดาร์เป็นตัวให้ความร้อนแทนหลอดความร้อน ดังเช่นในเตอบทั่วไป คลื่นเรดาร์ที่ว่านั้นก็คือ คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าหรือว่าคลื่นวิทยุในความถี่ย่านไมโครเวฟ (ความถี่ในย่านไมโครเวฟจะอยู่ในช่วง 300-3,000 เมกะเฮิรตซ์) นั่นเอง และเตอบพลังเรดาร์นั้นก็คือ เตอบไมโครเวฟที่นิยมใช้กันมาจนถึงทุกวันนี้ นั่นเอง เนื่องจากคลื่นวิทยุหรือจะเรียกว่าคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าก็ได้ เพราะคลื่นวิทยุและคลื่นแสงต่างก็เป็นคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าทั้งสิ้น ในย่านความถี่ไมโครเวฟนี้มีคุณสมบัติพิเศษ กล่าวคือ คลื่นวิทยุที่ความถี่บางค่าในย่านนี้จะสามารถสั่นโมเลกุลของน้ำจนเกิดความร้อนขึ้นได้จึงสามารถทำให้อาหารในเตาไมโครเวฟสุก เช่น ที่ความถี่ 2,450 เมกะเฮิรตซ์ ดังนั้นเตาไมโครเวฟก็อาจก่อให้เกิดอันตรายขึ้นได้

ดังนั้นจึงเห็นได้ว่า หลักเกณฑ์ในการพิจารณาความไม่ปลอดภัยของสินค้าคือ ความคาดหวังของผู้บริโภคทั่วไป หรือที่เรียกว่า Consumer Expectation Test ซึ่งเป็นการพิจารณาจากมาตรฐานทางภาวะวิสัย (Objective Standard) โดยเทียบกับสิ่งที่บุคคลทั่วไปหรือสาธารณชนสมควรที่จะได้รับจากสินค้านั้น เนื่องจาก Product Liability มุ่งให้ความคุ้มครองแก่ผู้ใช้สินค้าหรือผู้บริโภคทั่วไป โดยกฎหมายส่วนใหญ่กำหนดให้พิจารณา ถึงสถานการณ์แวดล้อมต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งลักษณะหรือรูปแบบกระทำบางอย่างซึ่งอาจมีความเสียหายเพียงเล็กน้อยเช่น สินค้าที่แปลกปลอมลงไปหรือมีคุณภาพต่ำกว่ามาตรฐานที่ได้โฆษณาไว้ หรือมีการใช้ฉลากที่ไม่ตรงกับความจริงเมื่อกรณีมีการชดเชยค่าเสียหายกัน คดีก็อาจจะเลิกกันก่อนที่จะมีการดำเนินคดีในศาลยุติธรรมได้ ดังนั้นวิธีการกระบวนการยุติธรรมแบบสมานฉันท์จะดำเนินการในชั้นคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเพื่อจะไม่ต้องดำเนินคดีการล่าช้าในชั้นศาล ทำให้ผู้บริโภคได้รับการเยียวยาความเสียหายได้อย่างรวดเร็วยิ่งขึ้นก็จะเป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะทำให้ลดปริมาณคดีขึ้นศาลยุติธรรมได้อีกทางหนึ่ง ซึ่งการพิสูจน์สินค้าใดเป็นอันตรายนั้น หากมีการตรวจสอบแล้วพบว่าสินค้านั้นเป็นอันตรายและสินค้านั้นได้แพร่หลายไปในท้องตลาดแล้ว ควรให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งห้ามขายสินค้านั้นได้

ปัจจุบันประเทศไทยได้ตราพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 เพื่อให้ผู้เสียหายที่ได้รับความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย อนามัย หรือทรัพย์สินอื่นๆ ซึ่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวได้บัญญัติรับรองสิทธิในชีวิตอันได้รับความคุ้มครองที่สามารถเรียกค่าเสียหายได้อย่างเต็มที่ โดยนำหลักความรับผิดเด็ดขาด (Strict Liability) มาใช้โดยหลักการการพิสูจน์ให้กับผู้ผลิต ซึ่งผู้ผลิตต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายที่เกิดจากสินค้าที่ตนผลิตหรือนำเข้ามาจำหน่ายโดยไม่ต้องพิจารณาถึงการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อเพียงแต่พิสูจน์ถึงความเสียหายที่เกิดขึ้นอันเป็นผลมาจากความชำรุดของสินค้านั้น

5.2 ข้อเสนอแนะ

การที่จะให้ผู้เสียหายหรือผู้ที่ได้รับความเสียหายจากการบริโภคสินค้านั้นมีโอกาสที่จะได้รับความเสียหายน้อยที่สุดหรือไม่ได้รับความเสียหายเลย จำเป็นต้องหาแนวทางในการเยียวยาความเสียหายเพิ่มเติม เพื่อให้ผู้บริโภคสินค้าสามารถป้องกันการได้รับความเสียหายจากสินค้าได้ และหากมีความเสียหายเกิดขึ้นก็จะทำให้ผู้บริโภคได้รับความเสียหายน้อยที่สุด โดยผู้วิจัยขอเสนอแนะดังต่อไปนี้

5.2.1 แนวทางการป้องกันการบริโภคสินค้าขายตรง

การคุ้มครองผู้บริโภคด้านฉลาก เป็นมาตรการหนึ่งของการป้องกันและเป็นการเตือนผู้บริโภคสินค้าขายตรงให้ทราบถึงโทษแห่งการบริโภคสินค้า และวิธีการบริโภคสินค้าที่ปลอดภัย ดังนั้นฉลากจึงถือได้ว่าเป็นการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ประกอบธุรกิจที่จะต้องให้ข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญเกี่ยวกับสินค้าเพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภค

อย่างไรก็ตาม ฉลากนี้ผู้ผลิตบางรายอาจจะไม่ซื่อสัตย์ต่อผู้บริโภคอาจจะใส่ข้อความที่หลอกลวงเพื่อให้สินค้าดูแล้วปลอดภัยได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นควรให้หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับฉลากนี้ เช่น กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงสาธารณสุข เป็นต้น ดำเนินการให้เจ้าหน้าที่ออกตรวจสินค้าต่างๆว่าส่วนประกอบ ส่วนผสม หรือข้อแนะนำการใช้ต่างๆที่ระบุอยู่บนฉลากนั้นว่า ส่วนผสม หรือส่วนประกอบของสินค้านั้นเป็นไปตามที่ระบุไว้ในฉลากหรือไม่ เพื่อเป็นการป้องกันผู้ผลิตทำการทุจริต และเพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่บริโภคอย่างถึงที่สุด หากผู้ผลิตรายใดไม่ได้ดำเนินการให้สินค้านั้นเป็นไปตามที่ระบุในฉลากให้ดำเนินการตามกฎหมายแก่ผู้ผลิตได้ทันที ทั้งนี้ จะเป็นการควบคุมผู้ผลิตสินค้าได้อีกทางด้วย

5.2.2 แนวทางการให้ความรู้แก่ประชาชน

ด้วยวิธีการให้ความรู้แก่ประชาชนทั่วไป เพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญของผู้บริโภคและทราบถึงกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค และสร้างจิตสำนึกให้แก่ผู้ประกอบการในการผลิตสินค้าให้มีคุณภาพและมีมาตรฐาน รวมทั้งจัดให้มีตลาดให้ถูกต้องและไม่หลอกลวงผู้บริโภค ควรให้หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงอุตสาหกรรม เป็นต้น จัดให้หน่วยงานของกระทรวงที่ประจำอยู่ในจังหวัดต่างๆ ทำการลงพื้นที่ให้ความรู้แก่ประชาชนในการตรวจสอบสินค้าที่ได้คุณภาพว่าเป็นอย่างไร การดูแลรักษาสินค้า การใช้งาน การเก็บรักษา และยังคงควรต้องให้ความรู้ทางกฎหมายแก่ประชาชนด้วย เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบถึงสิทธิของตนเองหากได้รับความเสียหายจากสินค้านั้น จะทำให้ระดับคุณภาพชีวิตของผู้บริโภคดีขึ้นและได้รับความเป็นธรรมมากยิ่งขึ้น

5.2.3 การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย

ในเรื่องปัญหาการดำเนินคดีแบบกลุ่มนี้ ผู้วิจัยขอเสนอให้เพิ่มเติมกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในเรื่องการดำเนินคดีแบบกลุ่ม โดยบุคคลที่จะสามารถเป็นโจทก์ฟ้องคดีได้นั้น นอกจากจะเป็นผู้เสียหายและเป็นสมาชิกกลุ่มแล้ว ให้รวมถึงหน่วยงานของรัฐหรือของเอกชนที่มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองผู้บริโภคนั้น สามารถฟ้องคดีหรือดำเนินคดีแบบกลุ่มแทนผู้เสียหายทุกคนได้ เพื่อให้ผู้บริโภคที่ได้รับความเสียหายนั้นได้มีหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญในคดีผู้บริโภคเข้ามาเป็นผู้ดำเนินคดีให้ จะทำให้ผู้บริโภคที่ได้รับความเสียหายนั้นได้รับความเป็นธรรม ได้รับการเยียวยา และสามารถต่อสู้คดีในศาลได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย และไม่เสียเปรียบต่อคู่ความฝ่ายตรงข้ามในเหตุผลที่ผู้บริโภคที่ได้รับความเสียหายนั้นอาจจะไม่รู้ข้อกฎหมายและวิธีปฏิบัติในการดำเนินคดี และไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีหรือการจ้างทนายความอีกด้วย

จากข้อเสนอแนะของผู้วิจัยดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าหากประเทศไทยมีการแก้ไขกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวกับการเยียวยาความเสียหายที่เกิดจากสินค้าไม่ปลอดภัยตามที่ผู้วิจัยเสนอแนะข้างต้น จะพบว่าข้อเสนอแนะดังกล่าวนี้จะสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆตามที่ผู้วิจัยนำเสนอไว้ในบทที่ 4 ทั้งนี้ข้อเสนอแนะของผู้วิจัยข้างต้นจะสามารถทำให้ผู้ที่ได้รับความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัยได้รับการเยียวยาที่รวดเร็วขึ้น มีมาตรการในการระงับสินค้าไม่ให้จำหน่ายต่อไปได้รวดเร็วขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ผู้ที่ได้รับความเสียหายนี้ได้รับการเยียวยา และสินค้าที่ไม่ปลอดภัยนี้ก็สามารถยับยั้งการจำหน่ายออกไป ทำให้ส่งผลดีกับผู้บริโภครายอื่นๆที่จะซื้อสินค้าที่ไม่ปลอดภัยนี้ไปใช้ในอนาคตด้วย